

روش تحقیق برای اوقات فراغت و گردشگری

راهنمای عملی

نویسنده

آنتونی جیمز ویل

مترجمان

دکتر احمد پوراحمد

استاد دانشگاه تهران

دکتر علی حسینی

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: ویل، آنتونی جیمز، ۱۹۴۵-م.
عنوان و نام پدیدآور	: روش تحقیق برای اوقات فراغت و گردشگری: راهنمای عملی/ آنتونی جیمز ویل؛ مترجمان احمد پوراحمد، علی حسینی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	: ۵۱۲ ص: مصور، جنوب، نمودار
فروست	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۸۶۱
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۰۳-۷۱۲۴-۴
وضعیت فهرست‌نویسی	: فایل
یادداشت	: عنوان اصلی: Research Methods for Leisure and Tourism a Practical Guide.
یادداشت	: کتابنامه.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: اوقات فراغت--تحقیق
موضوع	: گردشگری--تحقیق
موضوع	: گردشگری--تحقیق--روشناسی
موضوع	: تفریح--تحقیق
موضوع	: اوقات فراغت--تحقیق--روشناسی
موضوع	: تفریح--تحقیق--روشناسی
شناسه افزوده	: پوراحمد، احمد، ۱۳۳۷-، مترجم
شناسه افزوده	: حسینی، علی، ۱۳۶۴-، مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات
ردیبندی کنگره	: GV ۱۳۹۶/۹۱۵/۹۱۸۱
ردیبندی دیوی	: ۷۹۰/۰۶۹
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۷۹۶۷۵۹

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، رسیوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنیسی در وبلاگ‌ها، سایتها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN: 978-964-03-7124-4

9 789640 371244

عنوان: روش تحقیق برای اوقات فراغت و گردشگری: راهنمای عملی

تألیف: آنتونی جیمز ویل

ترجمه: دکتر احمد پوراحمد- دکتر علی حسینی

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۶

شماره ۵۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئلیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»

بهای: ۴۵۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: http://press.ut.ac.ir - press@ut.ac.ir - تارنما:

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

لِشْرِيكَةِ الْعَالَمِ الْجَيْدِ
فهرست مطالب

.....	پیشگفتار
.....	ظ
.....	تقدیر و تشکر
.....	غ
.....	مقدمه مترجمان
.....	ق
۱	بخش اول: سازماندهی پژوهش
۳	فصل اول: مقدمه پژوهش: چه چیز، چرا و چه کسی؟
۳	مقدمه
۴	تحقیق چیست؟
۴	تعريف تحقیق
۴	پژوهش علمی
۴	تحقیق علوم اجتماعی
۵	تحقیق توصیفی، تبیینی و ارزیابی
۵	۱. تحقیق توصیفی
۶	۲. تحقیق تبیینی
۶	۳. تحقیق ارزیابی
۷	چرا تحقیق را بررسی کنیم؟
۷	تحقیق در فرآیندهای سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و مدیریت
۱۱	چه کسی تحقیق می‌کند؟
۱۱	دانشگاهیان
۱۲	دانشجویان
۱۳	دولت، سازمان‌های تجاری و غیرانتفاعی
۱۳	مدیران
۱۴	مشاوران
۱۴	چه کسانی هزینه‌ها را پرداخت می‌کنند؟
۱۵	نتایج تحقیق
۱۶	مقالات مجله دانشگاهی
۱۶	مقالات مجله تخصصی
۱۶	مقالات و ارائه‌ها در همایش
۱۷	کتاب‌ها
۱۷	گزارش‌های سیاست‌گذاری / برنامه‌ریزی / مدیریت
۱۸	اصطلاح‌شناسی
۱۹	خلاصه

سوال‌ها.....	۱۹
تمرین‌ها.....	۱۹
منابع.....	۲۰

فصل دوم: رویکردهایی برای پژوهش‌های اوقات فراغت و گردشگری	۲۱
مقدمه.....	۲۱
سنت چند رشته‌ای.....	۲۱
رویکردها، ابعاد، موضوعات، اصطلاحات.....	۲۳
هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی، روش‌شناسی.....	۲۳
رویکردها و الگوهای اثبات‌گرایی، پسا اثبات‌گرایی، تفسیری و انتقادی.....	۲۳
تحقيق توصیفی، تبیینی، ارزیابی.....	۲۵
تحقيق کیفی و کمی.....	۲۶
تحقيق نظری و کاربردی.....	۲۹
انعکاس‌پذیری.....	۳۰
تحقيق تجربی و غیرتجربی.....	۳۰
روش استقرایی و قیاسی.....	۳۱
روش‌های آزمایشی و طبیعت‌گرایانه.....	۳۳
عینیت و ذهنیت.....	۳۵
داده‌های دست اول و دست دوم (ثانویه).....	۳۵
داده‌های خودگزارشی و مشاهده شده.....	۳۵
اعتبار و قابلیت اعتماد و اعتماد‌پذیری.....	۳۶
خلاصه.....	۳۷
سوال‌ها.....	۳۸
تمرین‌ها.....	۳۸
منابع.....	۳۹

فصل سوم: آغاز طرح‌های پیشنهادی تحقیق.	۴۱
مقدمه: فرآیند پژوهش.....	۴۱
برنامه‌ریزی پژوهش پژوهشی.....	۴۱
۱. انتخاب موضوع.....	۴۱
۲. مرور ادبیات.....	۴۱
۳. طراحی چارچوب مفهومی.....	۴۸
۴. تصمیم‌گیری در مورد سوال یا سوال‌های تحقیق.....	۵۹
۵. لیست اطلاعات مورد نیاز.....	۶۲
۶. تصمیم‌گیری در مورد راهبرد تحقیق.....	۶۳
۷. اخذ صلاحیت اخلاقی.....	۶۴
۸. هدایت و پیشبرد تحقیق.....	۶۶

۶۶.....	۹. بیان یافته‌ها.
۶۶.....	۱۰. ذخیره داده‌ها.
۶۷.....	فرآیند تحقیق در دنیای واقعی
۶۸.....	بررسی (مطالعه) موردی
۷۴.....	طرح‌های پیشنهادی تحقیق
۷۴.....	مقدمه
۷۵.....	طرح‌های پیشنهادی کنشی
۷۸.....	طرح‌های پیشنهاد پاسخ‌گویانه - شرح خدمات و ارائه پیشنهادها
۸۰.....	خلاصه
۸۱.....	سوال‌ها
۸۱.....	تمرین‌ها
۸۲.....	منابع
 ۸۳	 فصل چهارم: اصول اخلاقی در تحقیق
۸۳.....	مقدمه
۸۴.....	نظرارت موسسه‌ها بر اصول اخلاقی تحقیق
۸۴.....	اصول اخلاقی در فرآیند تحقیق
۸۷.....	موضوعات اخلاقی در تحقیق
۸۷.....	منفعت اجتماعی
۸۸.....	شاپیستگی محقق
۸۸.....	آزادی انتخاب
۸۹.....	رضایت آگاهانه
۹۲.....	خطر آسیب به فرد
۹۵.....	صدقت و دقت در تحقیق، مصاحبه و گزارش
۹۶.....	تالیف و قدردانی
۹۶.....	دسترسی به اطلاعات تحقیق
۹۷.....	خلاصه
۹۷.....	سوال‌ها
۹۷.....	تمرین‌ها
۹۸.....	منابع
 ۹۹	 فصل پنجم: دامنه روش‌های تحقیق
۹۹.....	مقدمه
۹۹.....	دامنه روش‌های اصلی تحقیق
۹۹.....	دانش پژوهی
۱۰۰	تفکر
۱۰۰	منابع موجود - استفاده از ادبیات

۱۰۱	منابع موجود – داده‌های ثانویه
۱۰۱	مشاهده
۱۰۲	روش کیفی
۱۰۲	پیمایش‌های پرسشنامه محور
۱۰۴	روش آزمایشی
۱۰۴	روش بررسی (مطالعه) موردی
۱۰۵	تکنیک‌های تابع / متقطع
۱۰۵	پیمایش‌های سهمیه‌ای / مطالعات تبدیلی
۱۰۵	پیمایش‌های مسیر En / متقطع (برخوردگاهی) / حفاظتی (حصاری)
۱۰۵	پیمایش زمان استفاده
۱۰۷	روش نمونه‌گیری تجربی
۱۰۸	مطالعات گروه منتخب (پنل)
۱۰۸	مطالعات طولی
۱۰۹	پیمایش‌های مرتبط با خوانندگان / تماشاکنندگان / شنوندگان رسانه‌ها
۱۰۹	اقدام پژوهی
۱۱۱	تحقیقات تاریخی
۱۱۱	تحلیل محتوا
۱۱۱	تکنیک دلفی
۱۱۲	تکنیک‌های فرافکنانه
۱۱۲	نقشه ادراکی
۱۱۲	نمایش شبکه‌بندی
۱۱۳	استفاده از مقیاس‌ها
۱۱۴	تحقیقات روان‌شناختی / سبک زندگی
۱۱۵	روش‌شناسی Q
۱۱۶	تحلیل متقارن
۱۱۶	مدل‌سازی کمی
۱۱۷	تحلیل شبکه
۱۱۷	فراتحلیل
۱۱۸	روش‌های چندگانه
۱۱۸	روش بهمنیدگی (تطابق همگونی)
۱۱۹	مطالعات مرتبط با جوامع
۱۲۰	سرشماری
۱۲۰	انتخاب روش‌ها
۱۲۰	سوال یا فرضیه پژوهش
۱۲۱	پژوهش‌های قبلی
۱۲۱	در دسترس بودن داده‌ها

۱۲۱	منابع
۱۲۱	زمان و زمان‌بندی
۱۲۲	اعتبار، قابلیت اعتماد و تعمیم‌پذیری
۱۲۲	اصول اخلاقی
۱۲۲	استفاده کنندگان یافته‌ها
۱۲۲	خلاصه
۱۲۳	سوال‌ها
۱۲۴	تمرین‌ها
۱۲۵	منابع
۱۲۷	فصل ششم: مرور ادبیات تحقیق
۱۲۷	مقدمه – امری ضروری
۱۲۸	اهمیت مأخذشناسی
۱۲۸	جستجوی منابع اطلاعات
۱۲۹	فهرست منابع کتابخانه
۱۲۹	نمايهها و پايگاههاي داده تخصصي
۱۳۰	جستجو در اینترنت
۱۳۰	گوگل اسکولار
۱۳۱	مأخذشناسی‌های منتشر شده
۱۳۱	مجله‌ها، کتاب‌ها و آثار عمومی اوقات فراغت و گردشگری
۱۳۱	فهرست منابع
۱۳۲	ورای اوقات فراغت و گردشگری
۱۳۲	پژوهش‌های منتشر نشده
۱۳۲	تصویربرداری از منابع
۱۳۳	تدوین و حفظ مأخذشناسی
۱۳۳	مرور ادبیات تحقیق
۱۳۳	انواع شیوه‌های مرور ادبیات تحقیق
۱۳۸	خلاصه‌سازی
۱۳۹	رجایع‌دهی ادبیات تحقیق
۱۳۹	هدف از رجایع‌دهی
۱۳۹	ثبت منابع
۱۴۰	رجایع‌دهی و سبک‌های رجایع‌دهی
۱۴۱	سبک نویسنده / تاریخ یا هاروارد
۱۴۳	سبک پانویس و پی‌نوشت
۱۴۵	مقایسه دو سبک
۱۴۵	مسائل رجایع‌دهی
۱۴۵	منابع دست دوم (ثانویه)

۱۴۶	ارجاع‌دهی بیش‌از‌حد
۱۴۶	اختصارات لاتین
۱۴۶	خلاصه
۱۴۷	سوال‌ها
۱۴۷	تمرین‌ها
۱۴۸	منابع
۱۴۹	بخش دوم: گردآوری داده‌ها
۱۵۱	فصل هفتم: منابع داده‌های ثانویه
۱۵۱	مقدمه: سنجش
۱۵۱	سنجش فعالیت‌های اوقات فراغت و گردشگری
۱۵۲	سرشماری
۱۵۴	مقدمه‌ای بر منابع ثانویه
۱۵۵	مزایا و معایب استفاده از داده‌های ثانویه
۱۵۶	انواع داده‌های ثانویه
۱۵۶	داده‌های اداری / مدیریتی
۱۵۶	وروود و خروج گردشگر
۱۵۶	داده‌های مدیریتی
۱۵۷	پیمایش‌های مشارکت ملی اوقات فراغت
۱۵۷	پدیده پیمایش اوقات ملی فراغت
۱۵۸	اعتبار و قابلیت اعتماد
۱۶۰	حجم نمونه
۱۶۰	سوال اصلی- دوره و مدت زمان بازگشت به مشارکت
۱۶۱	محدوده سنی
۱۶۲	ویژگی‌های اجتماعی
۱۶۲	اهمیت پیمایش مشارکتی
۱۶۲	پیمایش‌های ملی زمان استفاده
۱۶۳	پیمایش گردشگری
۱۶۳	پیمایش گردشگری داخلی و بین‌المللی
۱۶۵	حجم نمونه
۱۶۵	تعریف
۱۶۵	داده‌های اقتصادی
۱۶۵	هزینه‌های خانوار
۱۶۶	حساب ماهواره‌ای
۱۶۶	سرشماری افراد
۱۶۷	سرشماری مدرن جمعیت

۱۶۷	استفاده از داده‌های سرشماری
۱۶۸	منابع اسنادی
۱۶۹	فرصت‌طلبی
۱۶۹	خلاصه
۱۶۹	سوال‌ها
۱۷۰	منابع
۱۷۳	فصل هشتم: مشاهده
۱۷۳	مقدمه
۱۷۳	انواع تحقیقات مشاهده‌ای: کمی و کیفی
۱۷۴	امکان‌پذیری
۱۷۴	بازی کودکان
۱۷۵	تعداد بازدید از مناطق تفریحی / گردشگری غیررسمی: سرشماری
۱۷۵	مناطق تفریحی / گردشگری غیررسمی: الگوهای فضایی / کارکردی استفاده از این مناطق
۱۷۷	خصوصیات بازدیدکنندگان
۱۷۷	رفتار انحرافی
۱۷۸	خرید حرفه‌ای (مخفى)
۱۷۹	تحقیقات مکمل
۱۷۹	زندگی روزانه
۱۸۰	رفتار اجتماعی
۱۸۰	عناصر اصلی تحقیق مشاهده‌ای
۱۸۸	استفاده از فن‌آوری
۱۸۸	شمارش‌گرهای خودکار
۱۸۸	سیستم‌های موقعیت جغرافیایی
۱۸۸	عکس هوایی
۱۸۹	عکس ثابت
۱۸۹	ویدیو
۱۸۹	عکس‌های زمان فشاری
۱۸۹	نگاه کردن صرف
۱۹۰	خلاصه
۱۹۰	سوال‌ها
۱۹۰	تمرین‌ها
۱۹۲	منابع
۱۹۳	فصل نهم: روش‌های کیفی: معرفی و گردآوری داده‌ها
۱۹۳	مقدمه
۱۹۳	ماهیت روش‌های کیفی

۱۹۳	تاریخچه و توسعه
۱۹۶	مزیت‌ها، کارکردها و محدودیت‌ها.
۱۹۸	روند تحقیقات کیفی
۱۹۹	محدوده روش‌های کمی - مقدمه
۱۹۹	اصحابه‌های عمیق
۲۰۹	ماهیت
۲۰۰	اهداف و موقعیت‌ها
۲۰۱	فهرست
۲۰۱	روند مصاحبه
۲۰۴	ضبط کردن
۲۰۴	گروه‌های کانونی
۲۰۵	ناظارت بر شرکت‌کننده
۲۰۶	تحلیل متون
۲۰۷	تحقیقات زندگی نامه‌نگاری
۲۰۹	قوم‌نگاری
۲۰۹	اعتبار، قابلیت اعتماد و اعتمادپذیری
۲۰۹	خلاصه
۲۱۰	سوال‌ها
۲۱۰	تمرین‌ها
۲۱۱	منابع
۲۱۲	فصل دهم: پیمایش‌های پرسشنامه محور: گونه‌شناسی، طراحی و کدگذاری
۲۱۳	مقدمه
۲۱۳	تعریف و اصطلاحات
۲۱۴	نقش‌ها
۲۱۴	ویژگی‌ها
۲۱۷	تمکیل پرسشنامه توسط فرد مصاحبه‌کننده و یا پاسخ‌دهنده؟
۲۱۸	انواع پیمایش‌های پرسشنامه‌ای
۲۱۹	پیمایش پرسشنامه خانوار
۲۲۱	پیمایش خیابانی
۲۲۲	پیمایش تلفنی
۲۲۴	پیمایش‌های پستی
۲۲۸	پیمایش‌های الکترونیک
۲۲۹	پیمایش‌ها استفاده‌کننده / در مکان / بازدیدکننده
۲۳۲	پیمایش‌های گروه‌های شرکت‌کننده
۲۳۳	طراحی پرسشنامه
۲۳۳	مقدمه: مشکلات تحقیق و اطلاعات مورد نیاز

۲۲۴	پرسشنامه‌های نمونه
۲۳۸	مسئل عمومی طراحی
۲۴۰	انواع اطلاعات
۲۴۱	سوال‌هایی درباره فعالیت / رخدادها / مکان
۲۴۵	ویژگی‌های پاسخ‌دهندگان
۲۵۱	سوال‌های مربوط به نگرش / دیدگاه
۲۵۳	بخش بازاریابی
۲۵۳	مرتب‌سازی سوال‌ها و طرح پرسشنامه‌ها
۲۵۶	سوال‌های کدگذاری شده
۲۵۶	سوال‌های باز
۲۵۷	ثبت اطلاعات کدگذاری شده
۲۶۰	اعتبار داده‌های پرسشنامه محور
۲۶۰	تهدیدهای اعتبار
۲۶۰	ارزیابی اعتبار
۲۶۲	انجام پیمایش‌ها با استفاده از پرسشنامه
۲۶۲	برنامه‌ریزی جهت هماننگی برای انجام کار میدانی
۲۶۵	انجام پیمایش‌های آزمایشی
۲۶۶	خلاصه
۲۶۶	سوال‌ها
۲۶۶	تمرین‌ها
۲۶۸	منابع
۲۶۹	فصل یازدهم: تحقیق آزمایشی
۲۶۹	مقدمه
۲۶۹	اصول پژوهش آزمایشی
۲۶۹	اجزاء تشکیل‌دهنده
۲۷۰	طرح آزمایشی سنتی
۲۷۰	اعتبار
۲۷۱	تهدیدات اعتبار
۲۷۲	آزمایش میدانی در برابر آزمایش‌های آزمایشگاهی
۲۷۲	طرح‌های شبه آزمایشی
۲۷۲	انواع طرح‌های شبه آزمایشی
۲۷۲	آزمایش‌ها و طرح‌ها
۲۷۳	روش‌های آزمایشی در تحقیقات اوقات فراغت و گردشگری
۲۷۴	آزمایش‌ها بر اساس انتخاب جداگانه (DCEs)
۲۷۶	سیاست / مدیریت طرح‌های آزمایشی
۲۷۹	آزمایش با روشن‌های تحقیقی

۲۸۱	مطالعات روانشناسی / ادراکی
۲۸۲	آزمایش‌های مرتبط با ورزش
۲۸۳	بازی کودکان
۲۸۵	سایر مثال‌های
۲۸۶	خلاصه
۲۸۶	سوال‌ها
۲۸۶	تمرین‌ها
۲۸۷	منابع
۲۸۹	فصل دوازدهم: روش بررسی (مطالعه) موردی
۲۸۹	مقدمه
۲۸۹	تعاریف
۲۸۹	روش بررسی موردی چیست؟
۲۹۰	روش بررسی موردی چه چیز نیست؟
۲۹۰	مقیاس
۲۹۰	اعتبار و قابلیت اعتماد
۲۹۲	مزیت‌های رویکرد بررسی موردی
۲۹۲	طراحی بررسی موردی
۲۹۳	تعریف واحد تحلیل
۲۹۳	انتخاب مورد(ها)
۲۹۳	گردآوری داده‌ها
۲۹۴	تحلیل
۲۹۴	بررسی موردی در عمل
۲۹۷	خلاصه
۲۹۷	سوال‌ها
۲۹۷	تمرین‌ها
۲۹۸	منابع
۲۹۹	فصل سیزدهم: نمونه‌گیری: کمی و کیفی
۲۹۹	مقدمه
۲۹۹	ایده نمونه‌گیری
۲۹۹	نمونه‌ها و جمعیت‌ها
۳۰۰	معرف
۳۰۰	نمونه‌گیری برای پیمایش‌های خانوار
۳۰۱	نمونه‌گیری برای پیمایش‌های تلفنی
۳۰۱	نمونه‌گیری برای پیمایش‌های مکان / استفاده‌کننده / بازدیدکننده
۳۰۲	نمونه‌گیری برای پیمایش‌های خیابانی و نمونه‌گیری سهمیه‌ای

ش فهرست □

۳۰۳	نمونه‌گیری برای پیمایش‌های پستی.....
۳۰۳	نمونه‌گیری برای رویدادهای پیچیده و مطالعات مقصود.....
۳۰۳	حجم نمونه.....
۳۰۴	سطح دقت - فواصل اطمینان.....
۳۰۷	جزئیات تحلیل ارائه شده.....
۳۰۷	بودجه.....
۳۰۸	فواصل اطمینان اعمال شده برای برآورد جمعیت.....
۳۰۸	حجم نمونه و جمعیت‌های کوچک.....
۳۰۹	وزن دهی.....
۳۱۰	نمونه‌گیری برای تحقیق کیفی.....
۳۱۱	خلاصه.....
۳۱۱	سوال‌ها.....
۳۱۲	تمرین‌ها.....
۳۱۲	منابع.....
۳۱۳	پیوست.....
۳۱۵	بخش سوم: تحلیل داده.....
۳۱۵	پیشگفتار.....
۳۱۷	فصل چهاردهم: تحلیل داده‌های ثانویه .....
۳۱۷	مقدمه.....
۳۱۷	بررسی موردی در ارتباط با تحلیل داده‌های ثانویه.....
۳۱۷	امنیت بازی کودکان.....
۳۱۷	داده‌های بین‌المللی درباره نابرابری، اوقات فراغت و گردشگری.....
۳۱۷	بررسی تقاضا برای تسهیلات اوقات فراغت.....
۳۱۷	تحلیل روند گردشگری.....
۳۱۸	استفاده از تسهیلات.....
۳۱۸	محدوده دسترسی به داده‌ها.....
۳۲۸	خلاصه.....
۳۲۸	تمرین‌ها.....
۳۲۸	منابع.....
۳۲۹	فصل پانزدهم: تحلیل داده‌های کیفی .....
۳۲۹	مقدمه.....
۳۲۹	تحلیل و گردآوری داده.....
۳۲۹	ذخیره‌سازی و محترمانه کردن اطلاعات.....
۳۳۰	مثالی از مطالعه موردی.....

۳۳۳	روش‌های دستی تحلیل.
۳۳۳	مقدمه.
۳۳۳	خواندن.
۳۳۳	موضوعات در حال تکوین.
۳۳۴	سازوکار.
۳۳۵	تحلیل.
۳۳۶	مقدمه تحلیل کیفی با استفاده از نرم‌افزار رایانه‌ای.
۳۳۷	متون مصاحبه.
۳۳۷	NVivo
۳۳۷	مقدمه.
۳۳۸	راهنمازی.
۳۳۸	ایجاد پژوهش.
۳۳۹	ذخیره‌سازی.
۳۳۹	صفات و خصوصیات.
۳۳۹	موارد و خصوصیات آن‌ها.
۳۴۱	وارد نمودن مدارک.
۳۴۲	مرتب سازی موارد و اطلاعات.
۳۴۲	مرتب ساختن و تنظیم کردن سیستم کدگذاری.
۳۴۴	مدل‌سازی.
۳۴۵	کدگذاری متون.
۳۴۵	خلاصه پژوهش.
۳۴۷	تحلیل.
۳۴۸	ماتریس پرسمان کدگذاری.
۳۴۹	خلاصه.
۳۵۰	سوال‌ها.
۳۵۰	تمرین‌ها.
۳۵۱	منابع.
۳۵۳	فصل شانزدهم: تحلیل داده‌های پیمایشی.
۳۵۳	مقدمه.
۳۵۳	تحلیل داده‌های پیمایشی و انواع تحقیق.
۳۵۳	توصیفی.
۳۵۳	تبیینی.
۳۵۴	ارزیابی.
۳۵۵	همپوشانی‌ها.
۳۵۵	قابلیت اعتماد.
۳۵۵	تحلیل صفحه‌گسترده.

فهرست □ ص

۳۵۶	بسته آماری برای علوم اجتماعی (SPSS)
۳۵۹	آماده‌سازی
۳۵۹	موردها و متغیرها
۳۵۹	مشخص کردن متغیرها
۳۶۴	شروع
۳۶۴	ثبت اطلاعات درباره متغیرها، پنجره نمایش متغیر
۳۶۵	ذخیره‌سازی کار
۳۶۵	ورود داده، پنجره نمایش داده
۳۶۶	روش‌های آماری SPSS
۳۶۶	آغاز بخش تحلیلی
۳۶۶	توصیفات
۳۶۸	فرابانی
۳۷۰	بررسی خطاهای
۳۷۰	پاسخ چندگانه
۳۷۲	کدگذاری مجدد
۳۷۴	میانگین، میانه و مد، اندازه‌گیری‌های گرایش به مرکزیت
۳۷۶	نمایش نتایج: خلاصه آماری
۳۷۷	جدول متقطع
۳۷۹	وزن‌دهی
۳۷۹	نمودار
۳۸۴	فرآیند تحلیل
۳۸۴	خلاصه
۳۸۴	سوال‌ها
۳۸۴	تمرین‌ها
۳۸۵	منابع
۳۸۶	پیوست
۳۹۱	فصل هفدهم: تحلیل‌های آماری
۳۹۱	مقدمه
۳۹۱	رویکرد آماری
۳۹۱	سطوح احتمالاتی
۳۹۲	توزیع نرمال
۳۹۲	قالب‌های سطوح احتمالاتی
۳۹۴	معنی‌داری
۳۹۴	فرضیه صفر
۳۹۵	متغیرهای وابسته و مستقل
۳۹۶	آزمون‌های آماری

۳۹۶	انواع داده‌ها و آزمون‌های مناسب
۳۹۷	مجذور کای
۴۰۱	مقایسه دو میانگین: آزمون t
۴۰۵	تعداد میانگین‌ها: تحلیل واریانس یک‌طرفه (ANOVA)
۴۰۸	جدول میانگین‌ها: تحلیل عاملی واریانس (ANOVA)
۴۱۱	همبستگی
۴۱۵	رگرسیون خطی
۴۲۱	رگرسیون چندگانه
۴۲۴	تحلیل عاملی و خوش‌های
۴۲۶	نتیجه‌گیری
۴۲۶	خلاصه
۴۲۷	سوال‌ها و تمرین‌ها
۴۲۸	منابع
۴۲۹	پیوست
۴۳۳	بخش چهارم: بیان نتایج
۴۳۵	فصل هجدهم: تهیه گزارش تحقیق
۴۳۵	مقدمه
۴۳۵	گزارش‌های نوشته شده تحقیق
۴۳۵	شروع کردن
۴۳۶	اجزای گزارش
۴۴۰	بدنه اصلی گزارش - جنبه‌های تکنیکی
۴۴۵	بدنه اصلی گزارش - ساختار و محتوا
۴۴۸	نتیجه‌گیری
۴۴۹	سایر رسانه‌ها
۴۴۹	ارائه شفاهی
۴۴۹	استفاده از انواع نرم‌افزارهای ارائه
۴۵۰	خلاصه
۴۵۰	نکته پایانی
۴۵۰	سوال‌ها و تمرین‌ها
۴۵۱	منابع
۴۶۷	واژهنامه فارسی به انگلیسی
۴۷۷	واژهنامه انگلیسی به فارسی
۴۸۵	نمایه

پیشگفتار

- چاپ اول کتاب روش‌های پژوهش برای اوقات فراغت و گردشگری در سال ۱۹۹۲ انتشار یافت، سپس در سال ۱۹۹۷ چاپ دوم و در سال ۲۰۰۶ چاپ سوم منتشر شد. در این چاپ که ویرایش چهارم است علاوه بر بهروز کردن منابع، برخی تغییرات نیز اعمال شد:
- این کتاب به چهار بخش: بخش اول سازمان‌دهی، بخش دوم گردآوری داده‌ها، بخش سوم تحلیل داده‌ها و بخش چهارم نتایج مرتبط با تحلیل، تقسیم شده است. همچنین برخی از فصل‌ها نیز خود در دو قسمت ارائه گردید، این در حالی است که به موضوع ضرورت، به ارائه جداگانه گردآوری و تحلیل داده‌ها برای برخی از انواع روش‌های کیفی نیز توجه شده است. نکاتی که در این کتاب مدنظر قرار گرفته است به شرح زیر می‌باشند:
  - توضیح مطالب با حول سه موضوع و به سه صورت، در فصل‌های جدید که در زمینه‌های زیر به آن اشاره شده است.
    - اصول پژوهش
    - روش بررسی موردی
    - روش‌های آزمایشی
  - اضافه کردن تحلیل صفحات گستردگ (نرم‌افزار رایانه‌ای Excel) همراه با SPSS در بررسی‌های فصل مربوط به تحلیل داده‌ها.
  - بهروزرسانی مطالب بسته آماری SPSS با نسخه ۱۸ و NVivo نسخه ۸.
  - تهیه بانک سوال‌های آزمون در وبسایت کتاب.

برخی از تغییرات دیگر بر اساس تجارب نویسنده و نظرات همکاران، در تدریس این کتاب برای دانشجویان و فارغ‌التحصیلان اعمال شده است. از ویراستاران مرتبط با این ناشر برای ارائه نظرات ارزنده در طرح پیشنهادی برای ویرایش جدید بسیار مشکرم، در ویرایش جدید به اکثر نظرهای مطرح شده به بهترین نحو پاسخ داده شده است. همچنین از دانشگاه تکنولوژی سیدنی (UTS)، بهویژه دکتر سایمون دارسی^۱ برای حمایت همیشه ایشان در بهبود این کتاب سپاسگزارم. در فصل جدید روش‌های آزمایشی، برخی نظرات مفیدی معرفی شده است. همچنین در ویرایش سوم کتاب حاضر روش‌ها در یک فصل جداگانه بحث و اشاره شدند که این روش‌ها در زمینه روانشناسی، ورزش، حوزه گردش، رفتار بازی کودکان استفاده شده است. بهطورکلی در بررسی عمیق‌تر متوجه شدم که روش‌های آزمایشی در پژوهش اوقات فراغت و گردشگری بسیار محدود هستند و در بخش‌های کوچکی از مطالب منتشره شده ارائه می‌شود. در پژوهش اگر یک مفهوم جامع و تطبیقی از روش‌ها را در نظر بگیریم، روش‌های شباهی آزمایشی را نیز شامل می‌شود. ما متوجه شدیم که در ارتباط با سیاست‌گذاری برای افزایش مشارکت در ورزش و فرهنگ و برای دستیابی به هدف‌های اجتماعی خاص، پروژه‌هایی طراحی شده‌اند. هر چند اغلب موضوعات به دلیل عدم دقت زیاد مورد نقد واقع شده‌اند. همچنین میزان میزان قابل توجهی پژوهش با ارزیابی روش‌های متفاوت پژوهش وجود دارد و تکنیک‌های خاص پژوهش که ماهیت آزمایشی یا ویژگی‌های تجربی دارند شامل تدبیر انتخاب جداگانه، روش Q، مقیاس چندگانه، اقدام‌پژوهی و استفاده از محرك دیداری برای استنباط پاسخ‌دهندگان می‌باشند.

زمانی که ویرایش جدید متن یک کتاب در نظر گرفته می‌شود، ناشران معمولاً طرح پیشنهادی آن را برای کمک که از ویرایش موجود کتاب استفاده می‌کرند و دیگر کارشناسان اهل فن که نظراتی در مورد ویرایش جدید و موجود دارند، می‌فرستند. یک شکل رایج بازنگری در این کتاب اشاره به نرم‌افزار تحلیل داده‌های استفاده شده و ارائه پاسخ‌های ویژه است. به عنوان نمونه یکی از پیشنهادها انتخاب بسته‌های رایانه‌ای با ترتیب منحصر به فرد از طریق ناشران آشنا با نرم‌افزار است؛ زیرا من به سادگی بسته‌های نرم‌افزاری را استفاده می‌کنم و در مورد آن چه در دسترس دانشجویان در دانشگاه‌ها است آموخته‌ام و می‌توانم مفید بودن بسته‌های استفاده شده را

تائید کنم اما از آنجاکه مقایسه‌ای در مورد این بسته‌های در دسترس کاربران انجام نداده‌ام، نمی‌توانم برای مقایسه بسته‌های استفاده شده نظری بدهم.

در مورد سبک ارائه کتاب اگرچه کاملاً بر آن اصراری ندارم، اما از ارجاع مشخص درون‌منتهی کاسته شده است. به طور کلی مراجع با نمونه‌های مورد استفاده در ارتباط با روش‌های و تکنیک‌ها گوناگون، در مطالعات موردي یا در منابع پایانی هر فصل ذکر شده‌اند. به علاوه در مراجع درون‌منتهی از نام‌های کامل و بیشتر از نام‌های خانوادگی استفاده شده است و به خواننده یادآوری می‌کند که پژوهشگران افراد واقعی هستند.

دسترسی آنلاین برای خواننده‌هایی ممکن است بخواهند در مورد مطالب کتاب نظراتشان را ارائه نمایند، از طریق سایت www.pearsoned.co.uk/veal امکان‌پذیر می‌باشد. این مطالب شامل موارد زیر است:

- کسی همه نمودارها، جداول و برخی فهرست‌های اصلی در فایل‌های پاورپوینت
- کسی‌های آماری و کمی جایگذاری داده‌های استفاده شده در این کتاب، علاوه بر سایر موارد
- نسخه‌های توسعه داده شده برخی مطالعات موردي
- به روز کردن آدرس منابع وب‌سایت به عنوان اطلاعات به دست آمده
- بانک سوال‌های آزمون همانند آنچه در متن نوشته شده

البته برخی بخش‌های متن از ویرایش سوم در این ویرایش نیست و اشتباهات چاپی در کنکاش‌های بعدی تصحیح خواهند شد. هدف این کتاب بدون تغییر باقی مانده است و شامل «چگونه انجام دادن پژوهش» و درک چگونگی تولید یافته‌های پژوهش به منظور یاری دانشجویان و تمرین مدیران است تا از کاربرد پژوهش‌های دیگران آگاه شوند.

ای. جی. ویل

دانشگاه تکنولوژی سیدنی ۲۰۱۰

تقدیر و تشکر

از افراد ذیل به جهت اجازه حق نشر در انتشار مطالب قدردانی می‌نماییم.

شکل‌ها

شکل ۱۱-۱۰ از درگاه مطالعات کاربردی بازدیدکنندگان مرکز مطالعات اوقات و فراغت دانشگاه تکنولوژی سیدنی (Robertson, R. W. and Veal, A. J. 1987) شکل ۷-۱۱ از پاسخ و نیازی که به تماس جهت تکمیل پرسشنامه‌های پستی جامع از میان نمونه‌های انتخاب شده مرتبط با حوزه تفریح بود، در مجله پژوهش‌های اوقات فراغت^۱ دوره ۱۴، شماره ۴، صفحات ۲۰۷-۲۱۶ (Hammitt, W. E. and McDonald, C. D. 1982)، شکل‌های ۷-۱۶، ۸-۱۶ و ۹-۱۶ ویرایشگر داده‌های آماری PASW، چاپ مجدد با کسب اجازه از شرکت بین‌المللی تجهیزات کسبوکار، شکل IBM، شرکت SPSS و شرکت Kline, R. B. 2005) اقتباس شده است (ویرایش دوم، انتشارات گیلفورد^۲).

در برخی از موارد قادر به رهگیری صاحبان مطلب برای کسب اجازه جهت حق نشر نبودیم، در اینجا از هرگونه اطلاعاتی را که ما را قادر به انجام این کار نماید، قدردانی می‌نماییم.

---

1. Journal of Leisure Research
2. Principles and Practice of Structural Equation Modelling
3. Guilford Press

مقدمه مترجمان

گرددشگری در جهان توسعه فراوانی یافته و بسیاری از کشورها از این رهیافت، توانسته‌اند به توسعه اجتماعی و فرهنگی، منافع اقتصادی از جمله ایجاد اشتغال‌زایی، کسب درآمد، توسعه و تعامل اجتماعی و حتی حفاظت از محیط‌زیست دست یابند. بر این اساس امروزه پژوهش‌ها و مطالعات زیادی در سطح جهان پیرامون توسعه فعالیت‌های گرددشگری صورت می‌گیرد. دانشگاه‌ها با رسالت توسعه‌ای که در این زمینه دارند، می‌توانند پیوند بین مراکز علمی و مراکز اجرایی را استحکام بخشیده و شرایط را برای برنامه‌ریزی کارآمد فراهم سازند. این مهم زمانی محقق خواهد که روش‌ها و فناوری علمی مربوط فرا گرفته شده و مورد استفاده قرار گیرد. خلا منابعی جامع در مورد روش تحقیق گرددشگری و اوقات فراغت بهویژه در سطح آموزش‌های دانشگاهی علی‌رغم توجه به این مقوله مهم در کشور طی سال‌های اخیر و توسعه نسبی آن احساس می‌شود.

کتاب حاضر چهارمین ویرایش از کتاب روش تحقیق برای اوقات فراغت و گرددشگری است که نتیجه تدریس و تجربه چند ده ساله پروفسور ویل در دانشگاه‌های انگلستان و استرالیا در این زمینه است و از کتاب‌های جامع و معتبری می‌باشد که در حوزه گرددشگری و اوقات فراغت انتشار یافته است. چاپ اول کتاب در سال ۱۹۹۲ منتشر گردید، سپس در سال ۱۹۹۷ چاپ دوم و در سال ۲۰۰۶ چاپ سوم مورد بازبینی و نشر قرار گرفت. در این چاپ که ویرایش چهارم (۲۰۱۱) است علاوه بر بهروز کردن منابع و بسته‌های نرم‌افزاری، با انجام تغییرات عمده و نیز اضافه کردن برخی مطالب و فصل‌ها، بهصورت یک کتاب کامل و جامع ارائه شده است.

این کتاب به عنوان منبع درسی با تاکید بر جنبه‌های نظری و کاربردی، پاسخی به نیازهای موجود در زمینه گرددشگری و اوقات فراغت است و با توجه به ساختار و اهداف آموزشی آن می‌تواند راهنمای مناسبی برای آموزش و فرآگیری فنون انجام پژوهش‌ها در این زمینه باشد که در مقطع مختلف رشته‌های مرتبط با گرددشگری و اوقات فراغت از جمله برنامه‌ریزی گرددشگری، مدیریت گرددشگری، جغرافیا و برنامه‌ریزی گرددشگری، اکوتوریسم، گرددشگری مذهبی، اقتصاد گرددشگری و جامعه‌شناسی گرددشگری مورد استفاده قرار گیرد. با این حال این کتاب می‌تواند مورد توجه موسسه‌ها و نهادهای مرتبط با گرددشگری و میراث فرهنگی برای انجام امور پژوهشی قرار گیرد. کتاب حاضر به چهار بخش تقسیم می‌شود؛ در بخش اول فصل‌های اول و دوم تحت عنوان مقدمه پژوهش: موضوع، چرایی، چگونگی و همچنین رویکرد اوقات فراغت و گرددشگری در تحقیق، ایجاد زمینه برای پژوهش‌های عمومی و پژوهش‌های گرددشگری و اوقات فراغت را مطرح می‌کند. فصل سوم، سرآغاز طرح‌ها و پیشنهادهای پژوهشی؛ تمامی فرآیندهای مهم طراحی یک پروژه پژوهشی را در نظر می‌گیرد و چارچوبی را برای مولفه‌های گوناگون پژوهش فراهم می‌کند. فصل چهارم به معرفی اصول اخلاقی در پژوهش پرداخته که از موارد بسیار اهمیت در تحقیق است. فصل پنجم، به دسته‌بندی روش‌های تحقیق، مروری اجمالی بر روش‌ها و تکنیک‌های پژوهش‌های علوم اجتماعی در زمینه گرددشگری و اوقات فراغت می‌پردازد. فصل ششم در مورد مرور ادبیات بحث می‌کند و به بررسی پژوهش‌های مرتبط با تحقیق مورد نظر، می‌پردازد. بخش دوم کتاب در مورد روش‌های گردآوری داده‌ها و فرآیند انتخاب نمونه است که با روش‌های مختلف آزمایشی ارتباط دارد. در این راستا در فصل‌های مختلف هفتم تا سیزدهم موارد همچون منابع داده‌های ثانویه، روش‌های مشاهده کمی و کیفی، روش‌های کمی مانند گردآوری داده‌ها، دامنه‌ای از رویکردها، پیمایش‌های پرسشنامه محور همچون طراحی و کدگذاری، روش‌های آزمایشی و مدل سنتی و روش بررسی موردي و انتخاب نمونه با روش‌های کمی و کیفی مورد بحث قرار گرفته است. بخش سوم کتاب تحلیل داده‌ها را به شکل‌های متنوع از منابع گوناگون بررسی می‌کند، بنابراین هر یک از چهار فصل این بخش ارتباط ویژه‌ای با فصل‌های خاصی در بخش دوم دارد. بعضی از بخش‌های فصل دوم مشاهده (فصل هشتم)، روش‌های آزمایشی (فصل یازدهم)، روش بررسی موردي (فصل دوازدهم) و نمونه‌گیری، به طرق مختلفی به همه چهار فصل بخش سوم مربوط می‌شود. فصل چهاردهم، تحلیل داده‌های ثانویه، مثال‌هایی را برای استفاده از انواع منابع داده مطرح شده در فصل هفتم را در بردارد. فصل پانزدهم، تحلیل داده‌های کیفی، شامل تحلیل‌های دستی و هم به کمک رایانه است که مرتبط با مباحث مطرح شده در

فصل نهم می‌باشد. فصل شانزدهم، تحلیل پیمایش، مبحثی که در فصل دهم بررسی نشده را ادامه می‌دهد، استفاده از برنامه‌های محاسباتی و بسته‌های رایانه‌ای آماری برای تحلیل داده‌های پیمایش پرسشنامه محور را بررسی می‌کند. فصل هفدهم، تحلیل آماری بهویژه برای داده‌های مبتنی بر پرسشنامه در فصل دهم و شانزدهم بحث می‌شود اما با فصل یازدهم یعنی مبحث روش‌های آزمایشی نیز مرتبط است. بخش چهارم که فصل هجدهم کتاب را در برمی‌گیرد، پیرامون جنبه‌های اصلی گزارش و بیان نتایج تحقیق می‌باشد. همچنین بر تهیه و ارائه نوشه‌های گزارش تحقیق، از جمله محتوا، ساختار و چارچوب مباحث مرکز شده است و نیازهای گوناگون و قواعد شکل‌های مختلف گزارش شامل مقالات علمی، گزارش‌های مشاوره‌ای، کتب، پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها را مورد توجه قرار می‌دهد. همچنین این فصل به مختصه‌ی از قالب‌های نوشه‌نشده بهخصوص ارائه‌های شفاهی نیز می‌پردازد.

در انتهای هر فصل مجموعه‌ای از سوال‌ها، تمرین و منابع مهم مطرح می‌شود که می‌توان از آن‌ها در بررسی موضوع‌های مورد بحث استفاده کرد. علاوه بر این مجموعه‌ای از سوال‌های مروری به‌قصد ایجاد روحیه بحث گروهی و همچنین تمرین‌های متعدد برای درک بهتر مطالب اختصاص یافته است. کتاب روش تحقیق برای اوقات فراغت و گردشگری ضمن جامعیت رویکردی نظاممند تدوین و تالیف شده به‌طوری که بین بخش‌های آن انسجام ساختاری‌یافته‌ای مشاهده می‌شود و محققان را قادر می‌سازد تا با مفاهیم مطرح و مرتبط در زمینه کتاب آشنا شده درک بهتری را جهت انجام پژوهش خود حاصل نمایند.

از موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران و مسئولین محترم و دست‌اندرکاران آن که در انتشار کتاب همت ورزیده‌اند، تشکر و قدردانی می‌شود. امید است مخاطبان این اثر - که طیفی گسترده‌ای از دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد در رشته‌های مختلف علوم اجتماعی و انسانی مرتبط با اوقات فراغت و گردشگری از جمله جغرافیای گردشگری، برنامه‌ریزی گردشگری، جامعه‌شناسی گردشگری و مدیریت گردشگری، اقتصاد گردشگری و کارشناسان درگیر با فعالیت‌های گردشگری و اوقات فراغت را پوشش می‌دهد - با راهنمایی‌های ارزشمند خود، در غنای این اثر یاری‌رسان باشند.

دکتر احمد پوراحمد

استاد دانشگاه تهران

دکتر علی حسینی